

Sygn. akt XVII AmE 136/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Jolanta Stasińska

Protokolant: stażysta Magdalena Ratajczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2021 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 10 sierpnia 2017 roku, Nr (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1.260,00 zł (jeden tysiąc dwieście sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sędzia SO Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 136/21

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 10 sierpnia 2017 r., numer (...), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 i art. 56 ust. 2, w związku z art. 56 ust. 3 i 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220 ze zm.) w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy - (...) Sp. z o. o. z siedzibą w miejscowości (...), (...)-(...) G., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej NIP: (...) w związku z naruszeniem warunku określonego w przedmiocie i zakresie koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa URE z dnia 22 maja 2015 r. nr (...) oraz art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne, orzekł, że:

Przedsiębiorca - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości (...), (...)-(...) G., naruszył warunek określony w przedmiocie i zakresie koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa URE z dnia 22 maja 2015 r. nr (...) oraz art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne, w związku z czym wymierzam przedsiębiorcy (...) Sp. z o.o. karę pieniężną w wysokości 10 000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył powód (...) (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości G., zaskarżając decyzję w całości. Wniósł o:

- uchylenie zaskarżonej decyzji,
- zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu odwołania wskazał, że decyzja nie odpowiada wymogom określonym w art. 104 kpa. Organ w uzasadnieniu decyzji ograniczył się do stwierdzenia, że naruszenie przez spółkę postanowień koncesji było bezsporne, wskazując na zgromadzony materiał dowodowy, nie wyjaśniając, które konkretnie. Dodatkowo takie ogólne stwierdzenie naruszył podstawowe zasady prowadzenia postępowania, w szczególności z art. 7, 8 i 9 kpa. Organ w zaskarżonej decyzji w ogóle nie odniósł się do wyjaśnień i okoliczności wskazanych przez przedsiębiorcę. Wskazał, że organ wadliwie, w sposób dowolny przyjął, że obrót paliwami odbywał się za pośrednictwem stacji paliw przy ul. (...) w G.. Bezspornym w sprawie były zaś podane przez przedsiębiorcę okoliczności, mianowicie, iż nie jest właścicielem przedmiotowej stacji, natomiast ma tytuł prawny do korzystania z 3 zbiorników paliwowych znajdujących się na tej stacji. W ocenie odwołującego organ dokonał błędnej wykładni dotyczącej treści (zakresu) koncesji. Odnosząc się do wysokości wymierzonej kary wskazał, że jej wymierzenie nie uwzględniało okoliczności wskazanych w art. 56 ust. 6 Prawa Energetycznego. Podniósł, iż organ nie wskazał przyczyn, dla których za zasadne uważa obciążenie karą w wysokości 10.000 zł. Wysokość kary jest warunkowana wysokością osiągniętych przez przedsiębiorcę dochodów. Wskazał też, że organ w żaden sposób nie odniósł się do możliwości finansowych przedsiębiorcy, mimo, iż przepis wprowadza ograniczenia w oparciu o osiągnięte przychody. Zaznaczył, że zapis w art. 56 ust. 3 Pr. Energetycznego jest jedynie górną granicą, zaś kary za poszczególne uchybienia są wymienione w ust. 2 art. 56 Pr. Energetycznego i według tych zapisów mogą być stosowane kary, oczywiście z uwzględnieniem maksymalnego progu określonego w ust. 3 art. 56 Pr. Energetycznego.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,
2. zasądzenie od Powoda na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2018 roku, w sprawie o sygn. akt XVII AmE 293/17 Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił zaskarżoną decyzję oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 100,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na skutek apelacji pozwanego, wyrokiem z dnia 26 lutego 2021 roku, w sprawie o sygn. akt VII AGa 671/19 Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział VII Gospodarczy i Własności Intelktualnej uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie – Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustali i oceni wszystkie, istotne w aspekcie norm Prawa Energetycznego okoliczności związane z wysokością i przesłankami wymiaru kary nałożonej na powoda.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. w G. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą na podstawie koncesji z dnia 22 maja 2015 r. na obrót paliwami ciekłymi. Przedmiotem działalności objętej koncesją jest działalność gospodarcza w zakresie

obrotu paliwami ciekłymi z wyłączeniem obrotu tymi paliwami przy wykorzystaniu stacji/baz paliw, autocystern i samodzielnych stacji gazu płynnego oraz z wyłączeniem obrotu konfekcjonowanymi paliwami ciekłymi. / k. 33-36/

W toku kontroli podatkowej przeprowadzonej przez Urząd Skarbowy w N. stwierdzono, że przedsiębiorca wykonywał działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi przy wykorzystaniu infrastruktury technicznej stacji paliw przy ul. (...) w G., stacji paliw w miejscowości P. ul. (...). oraz dwóch cystern. Działalność na stacji paliw w G. przedsiębiorca wykonywał w okresie 17.01.2017 r. do 9.02.2017 r., a działalność na stacji paliw w P. od 31.01.2017 r. do 9.02.2017 r. /k. 1 i 3 akt adm./

Pismem z dnia 22 lutego 2017 roku Prezes URE zawiadomił przedsiębiorcę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej. /k. 2 akt adm./

Przedsiębiorca pismem z dnia 08.04.2017 r. poinformował, że sprzedaż paliw ciekłych w 2016 r. dokonywał za pomocą autocystern o numerach (...), (...) na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 22 maja 2015 r. nr (...). Dodatkowo Przedsiębiorca wyjaśnił, że nie posiada stacji paliw, a jedynie wynajmował 3 zbiorniki paliwowe znajdujące się pod adresem ul. (...). (...), (...)-(...) G. w celu magazynowania paliwa. Odnośnie stacji paliw znajdującej się pod adresem - P., ul. (...), (...)-(...) P., to Przedsiębiorca wynajmował stacje paliw od dnia 01.02.2017 r. /k. 3 akt adm./

Pismem z dnia 19 kwietnia 2017 r. zawiadomiono Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego, informując jednocześnie o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym w niniejszej sprawie materiałem dowodowym w siedzibie (...)Oddziału (...)Urzędu Regulacji Energetyki we W., w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia . /k. 7 akt adm./

W roku 2016 powód osiągnął przychód z działalności koncesjonowanej w wysokości (...) zł. / k. 37/

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku wydanym w niniejszej sprawie w dniu 26 lutego 2021 roku, powód przyznał w swoim piśmie z dnia 8 kwietnia 2017 roku (k. 3 akt adm.), że prowadził działalność polegającą na obrocie paliwami w zakresie szerszym, niż określony w koncesji oraz podjął działania zmierzające do jej rozszerzenia, wnosząc o łagodny wymiar kary.

Sąd Apelacyjny wskazał też, że w zaskarżonej decyzji Prezes URE nie wskazał informacji dotyczącej przychodu z działalności osiągniętego przez przedsiębiorcę w roku 2016, a stanowiącym podstawę wymierzenia kary oraz wskazał na brak uzasadnienia w zakresie ustawowych wytycznych wymiaru kary oraz oceny stopnia szkodliwości czynu i stopnia zawinienia, dotyczącego zachowania powoda, jego możliwości finansowych. Sąd Apelacyjny wskazał jednak przy tym, że w aktach niniejszej sprawy znajduje się materiał dowodowy pozwalający na ustalenie wyżej wymienionej okoliczności w postaci twierdzeń zawartych w odpowiedzi na odwołanie, formularzu opłaty z tytułu udzielonej koncesji, w którym wskazane zostały przychody przedsiębiorcy za rok 2016 (k. 26, 37), oraz oświadczenia powoda i sprawozdania finansowego, które znajdują się w aktach postępowania administracyjnego (k. 3,4 akt adm.). Jak już wyżej nadmieniono, Sąd Apelacyjny wskazał, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustali i oceni wszystkie, istotne w aspekcie norm Prawa Energetycznego okoliczności związane z wysokością i przesłankami wymiaru kary nałożonej na powoda.

W świetle powyższego przyjąć należało, że zasadnie pozwany przyjął w sentencji zaskarżonej decyzji, iż powód naruszył warunek określony w przedmiocie i zakresie koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa URE z dnia 22 maja 2015 r. nr (...).

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji.

Powyższe oznacza, że naruszenie jednego z warunków koncesji jest wystarczającą przesłanką do nałożenia na przedsiębiorcę przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary pieniężnej przy czym nie jest wymagane wykazanie zawinonego działania przedsiębiorcy. Wymierzenie na tej podstawie kary pieniężnej ma ponadto charakter obligatoryjny. Wskazuje on na odpowiedzialność za nieprzestrzeganie różnego rodzaju obowiązków koncesyjnych. Odpowiedzialność określona w przywołanym przepisie ma charakter obiektywny, ponieważ dla stwierdzenia naruszenia przez koncesjonariusza ciążyących na nim obowiązków wystarczające jest ustalenie, że dany podmiot zachował się w sposób sprzeczny z wiążącym go nakazem lub zakazem. Odpowiedzialność ta jest niezależna od możliwości przypisania podmiotowi winy, czy też od stopnia jego winy w danym przypadku. Zarzucalność czynu związana jest bowiem z samym faktem popełnienia czynu o znamionach określonych we wskazanym przepisie prawa.

Jak już wyżej wskazano powód naruszył obowiązek zawarty w punkcie 1 koncesji z dnia 22 maja 2015 roku.

Mając na względzie powyższe, po stronie powodowej jako koncesjonariusza pozostawało podjęcie odpowiednich starań skutkujących prowadzeniem działalności zgodnie z brzemieniem wydanej decyzji koncesyjnej.

W tym miejscu należy wskazać na przepis art. 355 § 2 k.c., który wymaga od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą przy uwzględnieniu ich zawodowego charakteru, staranności szczególnego rodzaju. Przedsiębiorca obowiązany jest, na jego podstawie, do zwiększonej skrupulatności, rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania, jak również uzasadnione jest oczekiwanie od niego wiedzy na temat zasad prowadzenia działalności dotyczącej obrotu paliwami ciekłymi i związaną z tym wiedzą w zakresie obowiązujących przepisów prawa. Powód powyższych kryteriów nie spełnił, nie organizując prowadzonej przez siebie działalności w taki sposób, aby nie doszło do prowadzenia obrotu paliwami ciekłymi w zakresie szerszym, niż zostało to przewidziane w decyzji koncesyjnej z dnia 22 maja 2015 roku.

Zgodnie z treścią 56 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Zgodnie natomiast z ust. 6 ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

W odniesieniu do oceny stopnia szkodliwości czynu należy wskazać, że prowadzenie obrotu paliwami przy wykorzystaniu cystern i stacji paliwa niewskazanych w decyzji koncesyjnej, mogło narazić na negatywne i nieodwracalne, w tym ekonomiczne, skutki względem konsumenta. Należy tu bowiem mieć na względzie fakt, iż, aby w szczególności stacja paliw mogła służyć do wykonywania działalności koncesjonowanej, musi spełniać określone warunki. Powód zatem zaniedbał wykonania ciążyących na nim obowiązków i tym samym naruszył miernik podwyższonej staranności, który ciąży na podmiotach profesjonalnych, o czy była mowa wyżej. Zasadnie też zauważył pozwany w odpowiedzi na odwołanie, że nieprawidłowe działanie powoda nie było incydentalne i miało znaczny wymiar (stacje paliw, cysterny). Z powyższych względów uznać należy, że stopień szkodliwości czynu powoda był wyższy niż znikomy. Należy dodać przy tym, że powyższe uniemożliwiało odstąpienie od nałożenia na powoda kary na podstawie art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne.

Całkowity przychód powoda osiągnięty w roku podatkowym 2016 z tytułu koncesjonowanej działalności gospodarczej wyniósł (...) zł (k. 37). Z powyższego wynika, że nałożona na powoda kara w wysokości 10.000,00 zł stanowi zaledwie

0,0508% przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę z działalności koncesjonowanej w 2016 r. Wskazana wyżej wysokość kary w relacji do wysokości przychodów osiągniętych z tytułu działalności koncesjonowanej nie tylko nie przekracza 15 % przychodu powoda osiągniętego z działalności gospodarczej objętej koncesją na obrót paliwami ciekłymi w 2016 roku, ale również wskazuje na brak możliwości wystąpienia negatywnych skutków finansowych dla przedsiębiorcy, w postaci utraty płynności finansowej. Uwzględniono przy tym poziom zysku spółki za 2016 rok (sprawozdanie finansowe za 2016 rok – k. 4 akt adm.) Ponadto, kara we wskazanej wysokości jest adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia. Wskazać tu należy, iż kara administracyjna nie stanowi odpłaty za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (wyrok TK z dnia 31 marca 2008r., SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Kara w wysokości 10.000,00 zł jako relatywnie niska, z uwagi na dotychczasowe zachowanie powoda, który nie był dotychczas karany i jak zasadnie uwzględnił pozwany w treści zaskarżonej decyzji - szczegółowo wyjaśnił zaistniałe zdarzenie, jest adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia, będzie również odpowiednio odczuwalna, na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako niezasadne.

O kosztach procesu rozstrzygnięto zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że na koszty należne Prezesowi URE, jako wygrywającemu przedmiotowy spór, złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika za II instancję, ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 oraz § 10 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

Sędzia SO Jolanta Stasińska